

ስንቂ እርጋን (እቶም 3 አዕኑድ)

ኣብ ስዊዘርላንድ፣ ድንጋገ እርጋን፣ ጠረተኛታት ንክነብሩ እኹል ገንዘብ ከም ዘለዎም የረጋግጽ። ኣብ ምቕራብ እርጋን፣ 3 አዕኑድ ኣለዉ፡ l'assurance vieillesse et survivants (መድሕን እርጋንን ብህይወት ዝተረፉን) (AVS)፣ la prévoyance professionnelle (ኣቕርቦት ጠረታ ሞያ) (LPP)፣ ከምኡውን la prévoyance privée (ምቕራብ ውልቃዊ ጠረታ) (3ይ ዓንዲ)።

AVS፡- l'assurance vieillesse et survivants (መድሕን እርጋንን ብህይወት ዝተረፉን) (1ይ ዓንዲ)

ናይ l'assurance vieillesse et survivants (መድሕን እርጋንን ብህይወት ዝተረፉን) (እርጋንን ብህይወት ዝተረፉን መድሕን) (AVS) መሰረታዊ ሃገራዊ ጠረታ እዩ። AHV (መድሕን እርጋንን ብህይወት ዝተረፉን)

ንጠረተኛታት ወርሓዊ ጠረታ ይኸፍል።

መጠን ናይቲ ጠረታ ኣብቲ እቲ ሰብ ከም ሰራሕተኛ ዘበርከተሉ ዓመታት ይምርኮስ። እቲ መጠን ገንዘብ ኣብቲ እቲ ሰብ ዝረኽቦ ማእከላይ ደሞዝ እውን ይምርኮስ።

ሓደ ሰብ እንተሞይቱ፣ AVS ንመጻምድትን ደቅን መዋቲ (ናይ መበለት ወይ መበለትን ዘኽታማትን ጠረታ) እውን ደገፍ ይህብ።

ኩሎም ዓበይቲ ሰባት ኣብ AVS ኣበርክቶ ክገብሩ ኣለዎም። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ወርሒ፣ ንAVS ንምክፋል ናይቲ ሰራሕተኛ ደሞዝ ሓደ ክፋል ይዕቀብ። እዚ ፍርቂ ናይቲ ኣበርክቶ እዩ። እቲ ኣስራሒ ነቲ ካልእ ፍርቂ ይኸፍሎ።

ባዕሎም ዝሰርሑን ስራሕ ዘይብሎም ሰባትን እውን ኣበርክቶኦም ክኸፍሉ ኣለዎም። ነዚ ንምግባር ድማ ናብቲ ናይ ኮሙን AVS ዝበሃል ትካል ከመልክቱ ኣለዎም

ትልሚ ጡረታ ስራሕ (2ይ ዓንዲ - LPP)

እቲ ናይ AVS ጡረታ ጥራይ ከምቲ ቅድሚ ጡረታ ዝነበረ ገንዘብ ኣይህብን እዩ። በዚ ምክንያት እዚ ስራሕተኛታትን prévoyance professionnelle (ትልሚ ጡረታ ስራሕ) (LPP) እውን ኣለዎም፤ እዚ ድማ ልዕሊ ዝተወሰነ ዓመታዊ እቶት ግዴታ እዩ።

La prévoyance professionnelle (ትልሚ ጡረታ ስራሕ) (LPP) 2ይ ዓንዲ፡- ወይ ፋንድ ጡረታ እውን ይበሃል።

ኣብ ነፍሲ ወከፍ ወርሒ፤ ንLPP ንምክፋል ሓደ ክፋል ናይቲ ስራሕተኛ ደሞዝ ይዕቀብ። እዚ ፍርቂ ናይቲ ኣበርክቶ እዩ። እቲ ኣስራሒ ነቲ ካልእ ፍርቂ ይኸፍሎ።

እቲ ሰብ ጡረታ ምስ ወ፤ ነቲ ኣብ la caisse de pension (ፋንድ ጡረታ) (ወይ LPP) ዝተዓቀበ ገንዘብ፤ ብ2 ክኾኑ ዝክእሉ መልክዓት ይቐበሉ፡-

- ወይ ብመልክዕ ዓመታዊ ክፍሊት (ወርሓዊ ዝቐበል)
- ወይ ብመልክዕ ሓደ ግዜ (ብሓንሳብ ዝቐበል)።

እቲ ሰብ ዝመርጽ ቅጥዒ ክመርጽ ይኽእል።

ኣብ ገለ ኣጋጣሚታት፤ ነቲ ገንዘብ ኣቐዲምኩም ከተመልክቱ ትክእሉ ኢኹም፡-

- ናይ ገዛእ ርእሰኹም ትካል ክትጅምሩ ከለኹም፤
- ካብ ስዊስላንድ ወጻኢ ክትግዕዝ ከለኹ፤ ኣብ ትሕቲ ዝተወሰነ ኩነታት፤
- ገዛ ክትሃንጹ ወይ ክትነብሩሉ ኣፓርታማ ክትገዝኡ ከለኹም።

ባዕሎም ዝሰርሑ ሰባት ኣበርክቶ ክገብሩ ኣይግደዱን። ብፍቓዶም ክገብርዎ ይኽእሉ እዮም። ኣድላዩ ስጉምታት ናይ ምውሳድ ሓላፍነት ኣለዎም። ነዚ ንምግባር ድማ ምስ ናይ ጡረታ ፋንድ ክራኽቡ ኣለዎም

ናይ ብሕቲ ጡረታ ድንጋገ (3ይ ዓንዲ)

ንጡረታኹም ዝያዳ ዝሓሸ ሓለዋ ክትህቡ ትክእሉ ኢኹም፡- ምስ 3ይ ዓንዲ። እዚ ናይ ብሕትን ውልቀን ናይ ጡረታ ድንጋገ እዩ።

ግዴታ ኣይኮነን ግን ዝምከር እዩ። ንጡረታ ዝኸውን ተወሳኺ ዕቋር ይህብ።

ምስ ባንክ ወይ ናይ መድሕን ትካል 3ይ ዓንዲ ከተውጹ ትክእሉ ኢኹም። ናብ 3ይ ዓንዲ (ዓንዲ 3a)

ዝተኸፍለ መጠን ገንዘብ ካብ ግብረኹም ክትቆርጹ ትክእሉ ኢኹም

ተወሳኺ ጥቕምታት AVS (ወይ PC AVS)

ሓደ ሓደ ግዜ፤ ዋላ እኳ ናይ AVSን ናይ ጡረታ ፋንድን ሓገዝ እንተሃለወ፤ ኣረጋውያን መሰረታዊ ድሌታቶም (መግቢ፤ መንበሪ ገዛ ወዘተ) ንምሽፋን እኹል ገንዘብ የብሎምን።

ድሕሪኡ ተወሳኺ ጥቕምታት (ወይ PC) ክረኽቡ መሰል ክህልዎም ይኽእሉ። ካብ l'agence communale AVS (ናይ ኮሙን AVS ትካል) ንPC ከመልክቱ ኣለዎም።

መን ተወሳኺ ጥቕሚ (PC) ክረክብ መሰል ከምዘለዎን ከምዘይብሉን ዝምልከት ንጹር ሕግታት ኣሉ

ዝያዳ ሓበሬታ (ሊንክ ኣድራሻታት ብሮቬራት ቡለቲን)

www.bonjour-jura.ch/ti/securite-sociale/la-prevoyance-vieillesse-les-3-piliers